

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Anunțurile se primesc în scris și se plătesc în avans.
Brevetele de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai presede în Viena
H. Koss, Haasenstein & Vogler (Otto
Koss), H. Schalk, Alois Herndl, M.
Kain, A. Oppel, J. Domberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Sch-
kels Bernat; în Frankfurt: G. J.
Dunke; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o seriă
garmond pe o colonă 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seriă 10 cr. v. a. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 30)

„Gazeta” este în fă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 2 fl., pe șase luni
1 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 6 cr. v. a.
șeu 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 165.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 26 Iulie (7 August)

1892.

Jăluirea Moțului.

Brașov, 25 Iulie v.

Un călător român din părțile ungurene, trecând dălele aceste prin munții apuse ai Ardealului și întelnind în drumul său mai mulți Moți de ai noștri, îi întrebă cum mai merg lucrurile la ei în țară.

Unul dintr'înșii luând cuvântul îi răspunde, dîcîndu:

„Numai un pic nu-i bine, apoi e rău!”

Aceste cuvinte ale Moțului nostru ne înfățișază atât de viu starea asuprită a poporului român, încât n'ar mai fi de lipsă să adaugem nimic, spre a le tălmăci.

Țeranul nostru se vede năpustit în toate interesele sale de viață; el nu mai află nicăiri scut și sprijin în necazurile sale. O duce bietul rău de tot și poate să vorbească încă de noroc, decă câte o clipită i-se pare, că „numai un pic nu-i bine.”

Dér orî cât de mult s'a dată țeranul român cu necazurile și suferințele, ce se țin lanț de el, tot nu poate să-i între în cap de ce numai lui s'î mîrgă rău, de ce numai el s'î fi năpustit și urgisit în această țară, pentru care și-a vîrsat de atâtea ori sângele, și a jertfit și jertfesc tot rodul muncii sale, plătindu-și birul greu și implinindu-și toate dorințele sale ca cetățen și supus al statului.

Și într'adever, de ce numai Românul se nu mai potă da de bine pe acest pămînt strămoșesc, brăzdat cu munca brațului său în sudorea feței sale, de ce se nu aibă și el mîngăierea și bucuria de a întîmpina scut și sprijin dela stăpînirea, care față cu toți fii țării trebuie să fiă deopotrivă drăptă și binevoitoare?

Acăsta nu intră nicîdecum în creeri țeranului nostru. El își

reamintesc luptele gloriose din trecut, ce le-au purtat părinții și moșii săi, pentru ca să ajungă la o sorțe mai bună și în peptul lui se mișcă conștiința, că nu e bine și nu e cu dreptate ceea ce se întemplă cu el.

Și ore mai este de lipsă să spunem, ce se petrece cu el? Mai este ore de lipsă s'arătăm că a ajuns vremei mai triste decătu le-a străbătut pe când era iobagiu, că p'atunci între domnii și stăpînii lui tot se mai aflau și de aceia, cari îngrijeau de el, pe când adî nimeni nu-i mai pörtă grija, ba se vede chiar urgisit și huiduit de puternicii dălei, cari nu numai că nu-l iubesc și n'au încredere în el, dér prea adeseori îl mai și prigonesc, fiind orb și surd pentru durerile și plîngerile lui?

Și cum s'î mîrgă bine țeranului român dela noi, când omenii, cari au trecere la stăpînirea ungurească, ca Sécuiul Beksics, se gândesc acuma nu la aceea cum se îndrepteze relele, de cari suferă în măsură atât de mare poporul nostru dela țară prin vitrega administrațiune, ci la aceea cum să facă și să lucreze ca să ia din mîna țeranilor noștri pămînturile lor erezite dela străbuni și câștigate cu munca lor, ca încetul cu încetul să trecă pămîntul românesc în mîinile adversarilor noștri?

Cum s'î mîrgă bine țeranului român, când cei dela stăpînire pörtă grijă numai pentru bunăstarea țeranilor ungu și ciangăi, când le arendază moșile statului în condițiunile cele mai ușore, ca să facă colonii unguresci între Români din Banat, în loc să ajute pe aceștia, cari au același drept, ca și conlocuitorii lor ungu, la folosele statului?

Cum s'î mîrgă bine țeranului român, când tot ce se face din veniturile statului pentru cultura

și înaintarea locuitorilor săi, se face numai și numai în folosul culturei maghiare, și al întăririi rasei maghiare?

Cum „s'î se sîmță bine țeranul român în țera acăsta” în înțelesul vorbelor rostite de ministru-președinte Szapary în dietă, când apröpe toate măsurile ce se iau, sunt îndreptate în potriua intereselor sale de viață, când politiciii maghiari, guvernamentali și opoziționali, nu urmăresc alt scop, decătu maghiarisarea și n'au altă grijă decătu a împiedeca desvoltarea firăscă a poporului nostru, care numai românescă pöte fi, numai cu limba și cu cultu a românescă pöte dăinui?

Cine nu va înțelege déră jăluirea poporului, că „numai un pic nu-i bine și apoi e rău.”

El trist, cum e. Dér ar fi și mai trist și amü trebui să desnădăduim cu totul, decă n'amü ceti din acea jăluire credința tare și nestrămutată a poporului nostru mult cercat, că trebuie să soșescă odată și pentru el împărătia dreptății; decă nu l'amü vedé pötrunsu de conștiința, că și el are dreptul să s'astepte la mai bine.

Datoria tuturor Românilor luminați, pe cari îi dore de sorțe poporului este, de a cultiva acăsta conștiință în sinul lui prin fapte vrednice românesci, de a-i sări în ajutor orî de câte ori se vede amenințat de contrarii săi și de-a nutri astfel credința sa în isbînda dreptății.

Datoria noastră este să mergem poporului cu exemple demne, să-l învățăm să-și cunoască adevăratele sale interese, să-și arătăm că numai luptănd în unire și cu energiă pentru drepturile sale pöte ajunge la limanul doririlor lui.

Metropolitul IOANŪ VANCEA

Ne pregăteam de a lua parte la Adunarea Asociațiunei în Blașiu, când primirăm vestea surprinșătoare și tristă despre mörtea Metropolitului Ioanü Vancea. A avut o mörte cum se dăce, „frumösă”, căci s'era încă a fostu voios în cercul celü încungiura dîlniöü, a fostu bine dispus și a istorisit multe. Spre mediul nopții i s'a făcutu rău și a chiămatu medicul și pe secretarul Bunea, pe care l'a rugat să-l spovedescă.

„Eu mă duc, fétul meu”, dăse Metropolitul cătră medic, prevedendu-și mörtea, ér secretarului Bunea îi spuse unde se află testamentul său, și-și luă, prin trînsul, rămasu bun dela toți, rugându-i să-l ierte, decă le-a greșit ceva. Puțin după aceea a răposat fiindu inecat de flegmă.

Mörtea neașteptată a prea vrednicului Arhieru a atineș pe toți förte duros.

Etă raportul ce-lü primim dela Blașiu despre înmorméntarea multü regretatului Arhieru:

Blașiu, 4 August n. 1892.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Domnule Redactori! Pe când scriu aceste șire vestea despre mörtea bunului și în veoi neuitatului metropolit, Ioanü Vancea, va fi pötrunsu deja până chiar și în cea mai de pe urmă colibă românescă.

Credü, că e de prisos a mai stăru să vă facü o amănunțită descriere a tristului eveniment din nöptea de 30 spre 31 Iulie, când sufletul nobilului arhieru s'a despărțit de corp, ca să-și ocupe locul în locașurile Tatălui ceresc.

Mă mîrginesc déră a spune, că Duminecă înainte de améđi, corpul de-

„FOILETONUL GAZ. TRANS.”

Hai—huiu.

POVESTE.

Ci că odată, de multu förte, a fostu un om. Omul ăla era însurat nu de mult și avea de nevastă o fată s'racă, dér de totu frumösă și harnică. Ei arü fi trăit förte bine, căci își erau dragi unu-altuia, numai că, vedeți d-vöstré, păcälita asta de s'racă îi chinua förte rău, erau s'raci, și apoi scie totu omul, că decătu să fi s'racu, mai bine să n'ai nimic.

Omul nostru într'o dî merse în pădure s'aducă câteva vröscuri de foc și, adunându el uscături multe, își legă o sarcină sănătösă de uscături, o luă în spate și du-te băiete la nevastă să-și ocoă cocuța cu ele.

Și inzadarü îl chinua afurisita de föme, căci i-se făcu sete, și așa pe nemăncate, fiind-că era și cald zăduh. Deol se duse la unü isvoraș, ce curgea glumet din unü stanü de pötră, beu

una ciobănescă, soi coala ca după unü crănc de balmoș untos, și fiindu apa de totu rece și astempërătoare, omul, în semn de mulțămită, mi-se puse, cum e tréba țeranului, și scöse din pieptu unü d'alü de:

„Hai hui
Bin' beuiu!”

Și dîcîndu așa, se lăsă puțin cu capul pe sarcina de lemne, ca să odihnescă și la pornire să mai bea odätută, dér abia se lăsă jos și étă, prietine, că iese dinaintea lui, ca din bolovan, o scărnäveniă de pocitură așa de urită, încätü hai să ne mirăm cu toții, cum de nu l'a băgat pe bietul om în rücori, — incoala nu l'am întreatü; — da pocitura cum vine:

— „Ecătă-mé-sü! De ce mé chiămași, nene?”

— „Eu?... te-am chiămatü?”

— „Că sciu, că nu io pe tine!”

— „Ea veđi, mă rogü d-tale, că io potü dăce orî ce, că nu mi-a trecutü măcarü prin gândü, să mi-te chiămü pe d-ta aici, — hm! Döme feresce, io n'am

avutü lipsă de d-ta, mă rogü, și nu, d'eu, io nu sciu, ce ești, nici cum te chiamă, și nu vröu să sciu nimic; mă rogü, pöte că altoineva te-a chiămatü.”

— „En, lasă-mé acu, că döră io nu-sü bétü; dup'olaltă spune, de ce m'ai chiămatü?”

— „Măi, măi! Veđi tu sila cum se înodă de bietul om?... Nu te-am chiămatü! Ai înțelesü, nimurugenia dracului... o'apoi decă nu te cam ștergi de pe-ai, o s'ăi dau io după ce umbli;... ai de grijă, că i-o și sü omu, și mă rogü a bine, să te duci de unde-ai venitü, urla-ți-ar smeii în capu-ți, stropșelă de schilodeniă... numai iute!

— „Măi, prostule, de ce m'ai chiămatü? O dör' gândesci, că io mé temü de tine? Da soii tu oine-sü io?”

— „Ba soie-te priculicii să-ți pue barba la călcăe; da de unde să sciu, că de când sunt în lume, încă nu te-am vedütü și să fiu plătitü cu asta pentru totă viața, că nu te teme, nu ești vr'unü omü frumosü, nici sdravénü, ci ecă vre-o cotopaliță de Mărtole, smärdulü dihori-

lorü, spaima paserilorü, de să-ți ardă foculü capu... Nu te-am chiămatü, una ca o sută și una. Acu înțele-s'ai?”

— „Ba m'ai chiămatü! Ba da! Nu te face numa, spune verde și c'epa n' traistă, coca'n vatră, nu-mi acoperi aci ca mätta ce nu mănăcă, că mé temü să nu-ți pară rău!

— „Și-apoi?... Decă cumva te-ai fi chiămatü, apoi ce stropșeli ai? Dér când fți spunü, că nici visü măcarü, apoi ce mai vröi?”

— „Vröu, măi, să sciu ce ai avutü tu cu mine, și de ce m'ai chiămatü? Auđi tu?”

— „De te-oiu fi chiămatü, să fiu alü dracului. Înțelesu-m'ai?”

— „Da măi, înțelesu-te-am! De multü trebuia să fi spustü tu asta. Acu să soii déră, că alü meu ești!”

— „Da pentru ce?”

— „Pentru-că m'ai chiămatü pe mine și io-sü dracu. Sciu că de aia m'ai chematü, ca să mi-te iau!”

— „Io nu te-am chiămatü, drace,

functului arhieriu a fost sectionat de medicul archidiecezan Dr. Al. Popu și de medicul cercual Dr. Nagy. Pricina morții a fost un defect la inimă, numit *insufficiencia mitralis*, care a provocat apoplexia de inimă (apoplexia cordis).

După sectionare, cadavrul a fost îmbalsamată și așezată într-un sicriu de lemn, ér câtră séră într-altul de nickel adus din Turda. Regretatul arhieriu fu îmbrăcat în ornatele arhieriscopesc, cu cari împodobit elu de atâtea ori a sevêrsit sf. liturgiă la altarul Domnului. Totu în ornatele a-cestea a fost și îmormântat. Sicriul apoi a fost așezat în sala de primire a castelului metropolitan. Sala era întrégă îmbrăcată în doliu; asemenea coridorele și treptele castelului. Efectul ce-lu producea vederea sicriului trist și mut, în care zăceau osemintele decedatului arhieriu, era mișcătoru. Aceeși frunte înaltă și senină, aceleși trăsuri blânde și regulate, în sfirșit aceeși înfățșare simpatică și atrăgătoare presenta și acum metropolitul Vancea, ca și în viață. Nimicu nu-i lipsea decât graiul și carmenii (roșăta) ce i purta pururea în obraji. Dér o, graiul era sleit, carmenii dispăruți!

Amésuratú programei de îmormântare, Lunu s'a celebrat în biseria catedrală s. liturgiă pentru repausul sufletului vrednicului arhieriu. Mulțime de credincioși au luat parte la sfânta slujbă. Era ceva afară din cale duosé sé veđi pe evlavioșii credincioși — mare parte îmbrăcați în doliu — cum cu fețele triste, cu priviri abătute și cu inimii scaldate în jale iesu după sfirșitul sf. liturgii, din catedrală, — dér în locul de a se indrepta câtră casele lor, se arangează în ordine frumoșă și în adencă tăcere pășescu lin și par'că cu sfială câtră castelul metropolitan, pentru a vêrsa o lacrimă, ultimul tribut al venerațiunei și iubirei, la câpătéiul osemintelorú prea bunului pârinte.

Intrând în sala de așteptare ochii făcârui se oprîu un momentu pe tristul catafaloc, apoi involuntarú se indreptau deasupra câpătéiului sicriului, unde era așezat bustul bine nimerit al înaltului prelat, operă datorită talentatului sculptorú Traianu Mureșianu. La picioarele sicriului, pe o perinută îmbrăcată în catifea neagră erau așezate insemnele ordului Leopoldin, precum și crucea cu lanțu greu de aur, ce-o purtase regretatul arhieriu până în ultima di a vieții sale. Pe tetrapodú înaintea sicriului era așezată sf. Evangeliă, din care ceteau membrii din cleru și câțiva dintre alumnii seminariului teologicu. Sicriul era acoperit de cunun și încunjurat de plante și flor și făclii, cari ardeau în intunecata sală, ce dau un aspectu misteriosu.

Divu sicriul a fost cercetat de mii de persóne, ér nóptea priveghiat de clerul din gremiu, care cetea mereu din sf. Evangeliă.

Credú, că e potrivit sé vé amin tescu aici, D-le Redactoru, că dóră de multă vreme Blașul n'a vêdut atâtea lume strêină adunată în elu, ca din incidentul acesta trist. Fórté numêrosú publicú de tótá sêma, de tóte clasele și ocupațiunile a alergatú la Blașu, ca sé asiste la îmormântarea vrednicului arhieriu. Cu deosebire inteligența laică a fostú fórté bine reprezentată. Dintre notabilități amintescú pe Înáltii Prelați *Mihailú Pavelú* dela Oradea mare și *Victorú Mihalyi* dela Lugoșu, însoțiți de câte 2—3 reprezentanți ai clerului din diecesele respective. Episcopulú Ioanú Szabo dela Gherla, fiind dusú la cură în strêinatate nu a pututú sé fi de față la îmormântare. Din diecesa Oradieimari au fostú canoniculú P. Velle și actualulú deputatú guvernamentalú Silviu Rezei; dela Lugoșu canonicii St. Moldovanú și Andreiu Liviu; dela Gherla canonicii B. Popú, St. Erdösy, vicariulú Silvaniei Barboleviciu, profesorii Fabianú și Leșu. Esceleșta Sa metropolitulú Mironú Romanul și clerulú din Sibiu a fostú reprezentatú prin Archimandritulú Dr. Ilarionú Pușcariu; protopopolú Papiu, protosincelulú Frateșu, profesorulú Ghibu și asessorii consistoriali Voileanu și Dr. R. Roșca și alți preoți gr. or. Capitolulú romano-catolicú din Alba-Iulia a fostú reprezentatú prin canonicii Fabian și Dr. Todor. Din archidieceasa de Alba-Iulia și Făgărășu au luat parte cam 100 preoți, dintre cari amintescú pe vicariulú Rațiu dela Făgărășu, protopopi: I. Rusu (Sibiu), I. Hosszu (Coșogona), V. Hosszu (Tergu-Mureșului), S. Micu (Alba-Iulia), P. Uilacanu (Reghinu-Săsescu), I. Laslo (Clușu), I. Moldovanu (Mediașu), etc. Din inteligența mirénă am observatú între alții pe Br. D. Ursu, Iosifú Hosszu, vice-președinte la comptabilitatea statului, Al. Romanu prof. la Universitatea din Pesta; Mezei, jude la Curiá; Iosifú Popu, jude la tabla din Clușu; I. St. Șuluțiu; Iuliu Baroși, Fr. L. Hosszu (Deva), Dr. I. Rațiu (Turda), Dr. Mihalyi (Deșiu) Dr. Erdélyi (Orăștie), Velicanu și Barbu (Alba-Iulia), vicecomitele comitatului Albei inferiore cu o deputațiune, câțiva oficeri din armata comună din Alba-Iulia, o delegațiá a Asociațiunei transilvaniei etc.

Îmormântarea s'a făcutú în ziua de 3 Augustu, adevă ierl. De dimineața încă clopetele dela tóte bisericile din Blașu dau cu jale de scire poporului credinciosu, că în curêndú se vorú aședa spre vecnică odihnă osemintele fericitului arhieriu.

Cu césurii înainte de a se începe serviciulú dumnezeescú pentru repausul sufletului decedatului metropolitú, lume

multă se grâmădea pe piêtá dinaintea catedralei, dér mai alesú dinaitea residenței metropolitane. Cerulú întristatú și elú vêrsa lacrimi de jale peste mulțimea, care se mărea din ce în ce mai multu. Cu totá imbulgela cea mare a publicului, însé ordinea fu perfectă. Se traseră doué cordóne dela catedrală până la strada ce cotesce spre curtea metropolitana, de câtră gendarmii și pompierii, puși sub ordinulú pretorelui.

Până la órele 9 publiculú nu putú intra în biserică. Abia la acéstá óră se deschiseră porțile bisericii, lasându-se liberă intrarea. Intrarea și interiorul bisericii erau îmbrăcate în negru. În mijlocu se înáltă catafalculú menitú a se aședa pe elú sicriulú cu osemintele rēposatului metropolitú.

Dela catafaloc și până la usa împêrêtescá a altarului era întinsú unú covorú negru, ér dinaintea altarului ardeau câte șese lumini mari, în doué grupe de câte trei sfêșnice. Strana în care obicnuitú ședea bunulú arhieriu era îmbrăcată și ea în negru și privindu-o pare că își venea sé nu credú, că nu mai trăscesc omulú, care din mijloculú ei a înáltatú atâtea rugăciuni fierbinți pentru poporulú séu credinciosu. Da, nu mai trăsesc, nu va mai intra trupescú în Sionulú, care-și întinde brațele sé-lu mângăe sé-lu binecuvinte pentru ultima óră. Stranele dela turisunt tóte îmbrăcate în doliu, ér făcliiile plângú cu lacrimi lucioșe, ce cadú pe pétra rece în cadențe line și triste. Sionulú Domnului suspină și cu elú împreună suspină poporulú întregu, când câtră órele 10 intră în catedrală, conductulú funebru dimpreună cu corpulú rēpsatului arhieriu.

Sé începe sf. liturgiă sevêrsită de Episcopii Mihalyi și Pavelú și de o mare asistență de canonic, protopopi, preoți. După terminarea sfinte liturgii, cam pe la 11^{1/2}, s'a începutú prohodulú înainte mareșului catafalocú așezatú, cum am spusú, în mijloculú bisericii catedrale. Prohodulú ținu până la 12 și jumătate, când se sui pe amvonú Reverendissimulú d-nu canonicú Dr. Aléandru Grama, care ținu o cuvêntare funebrală, potú dice classică, purcêndu din textulú evanghelicú: „Fost' a omú trimisú dela Dumneđeu alú câru nume era Ioanú“. D-lu canonicú Grama arată în colorii vii virtulele deosebite și planurile mărete ale nobilului arhieriu decedatú, care a jertfitú atât de multú, a jertfitú totú ce-a avutú pentru binele și prosperarea turmei sale, arătêndú totodatá marea pierdere ce-o suferé biserica română unită în aceste timpuri de grele încercări, ca și întregú poporulú românú asupritú, prin mórtea regretatá a metropolitului Vancea. Cuvêntarea și-a încheiat' o prin unú „Tatalú nostru“, la recitarea câruia au ingenunchiatú toți cei de față. Era ceva mărețú și impunêtorú a vedé cum sute de ómeni,

cu ochii înecați în lacrimi, înáltă rugăciunú câtră Pârintele curescú pentru repausul sufletului pârintelui lcrú sufletescú.

Se intonau ultimele cântări, cu multă dulcêță și precisiune de escellentulú corú alú catedralei condusú de domnii profesori Iacobú Mureșianu și Aronú Papiu, când preoți și protopopi luarú sicriulú de pe catafaloc, îlú ridicarú pe brațele lorú și procesiunea, în ordinea în care venise dela curtea metropolitană la catedrală, acum se întorse érăși, îndreptându-se spre biserica dela curtea metropoliei. Clopetele sunau cu jale, îngânându-se cu cântările triste, ér fumulú de tămăie se înáltă cu evlavii câtră cerú, unde s'a dusú sufletulú curatú și nobilú alú aceluia, care o vieță întrégă a trăitú, a muncitú, a adunatú și a jertfitú pentru binele și fericirea poporului séu.

Cosciugulú a fostú așezatú în cripta dela numita biserică alături cu ale celorlalți arhieriei români ai Blașului.

Din cele vr' o 4000 de ómeni, cari au luatú parte la îmormântarea acéstă, ca și care mai mărețá nu a vêdutú Blașulú, nu se póte sé fi fostú vre-unulú, fiá de ori ce némú și credință, care sé nu fi vêrsatú o lacrimă pe sicriulú nobilului arhieriu, care prin manierele sale fine, prin blândeța și bunêtatea sa a sciutú sé câștice iubirea și stima generală.

Testamentulú fericitului Metropolitú, făcutú deja la 1887, s'a publicatú încă Marti. Moștenitorú universalú este internatulú de băeți. A făcutú o fundațiune pentru ajutorarea profesorilorú și a preoțilorú și pentru stipendii la tinereastudiosá; apoi micí legate pentru liturgiú și consângeni, cârora le-a testatú, relativú, fórté puținú.

Testamentulú se va tipări și publica în curêndú.

In veđi amintirea lui!

Raportor.

CRONICA POLITICA.

— 25 (6) Augustu.

„Obzor“, diarulú opoșiunei croate, vorbindú despre falsificarea listelorú electorale pentru consiliulú comunálú din Agramú, savêrsită de organele guvernului, critică aspru partida guvernamentală croată. Apoi încheie astfel: Dér fá convinsá „partida națională“, că în chipulú acesta și-a perdutú și ultima șancenă de respectú, ce a mai avut' o póte în Agram în șirulú cetățenilorú consciențioși, fiindcă prin procederea ei a făcutú, ca partidele opoșiionale sé iatre în o strînsă legătură, în fața pericolului amenințatorú; fiá convinsá, că prin acte de asemenea volnicia demoralisătoare s'a compromitatú cu totulú. Bucurosú primimú mânușă, ce ne-o aruncă, dér totú așa de bucurósú amú dori sé ne luptámú cu un

cum rêsăriși aci?... Sêrmanú de mine! Veđi, veđi... mi-au totú spusú pâriniții până trăiau, sé nu diciú de dracu nimicu, și io n'am ascultatú... Dér nu te-am chiãmatú și pace!“

— „Taci, méi, și haid' după mine! Nu socoți că-sú surdu, dór bine-am auzitú până ai đisú: „Hai-Huiu!“ Mai vréi acum sé minți?“

— „Pái! io am đisú, dér nu câtră tine!“

— „Ba câtră mine ai đisú, că numai pe mine mé chiamă Hui și te-am auzitú când mi-ai đisú: „Hai!“

— „Și tu fără glumă ești dracu și te chiamă Huiu?“

— „Da! Io-sú Huiu din fundulú Iadului.“

— „Pái, fá bine și értá, că dreptú sé-ți spunú, io n'am cunoscutú pe dracu și nu te-am chiãmatú. Apoi soiú io cá numai glumescú, dér nu mi-i duce p'aoolu, cá ce țî-sú bunú?“

— „Pășescé numai după mine, tu ești alú meu. Acum nici vorbá sé te lasú.“

— „Nici vorbá? Și decă nu vréu eu, apoi cum poți face una ca asta?“

— „Hai acu și tu, cá io am venitú când m'ai chiãmatú. Numai iute, n'aștepta sé te rogú!“

— „Pái, nevastica mea drăgușá, nevastica mea ce va face! O, lasă-mé cins-tite Huiu sé mé ducú măcarú numai o-datá s'o mai vedú.“

— „Cá tu mi-te ai datú, bábălăule; haide-odatá, ce mi-te schinsecú aici?“

— „Apoi đî-mi măcarú, cá éraší mi-i lasa cândva din iadú!“

— „Bine! Decă mi-ș slugi omenesce, apoi mi-oiu face milă de tine și numai trei díle te-oiu ținé!“

— „Acu pentru cele trei díle m'ai puté lasa în pace, sêraculú de mine, sé nu-ți mai faci nevoiá cu necazulú meu; ha, ce dici?“

Huiu ilú luá de mână fără a dice cârtú orí mârú și du-te, sêrace, peste nisce staní sdrobiți. Da mergea Huiu, încátú sêrmanulú omú gândeá acu, cá nu mai are picioare.

— „Lasă-mé o lécá, fêrtătele, cá m'orú ajunsú lungorile și vréu sé odihnescú“, dîse omulú, vêđêndú cá trebuie sé fiá aprópe de mieculú noptii, fiindcă fușteii babacei Vineri erau câtú coló câtră pórtá raiului și carul helú cu patru róte a fostú sositú la pórtá fêrtatului Miédá-nópte, numai sé se urce în elú și sé plece încâtrău l'a trage inima. Dér Huiu:

— „Apoi fá iute, mé! Ei iute, da iute, iute, iute, ei! iute! No haid!“

— „Mai las', c'avemú timpú, haid' sé-ți spuiu o poveste, ca și care n'ai auzitú, de când tata iadului țî-o croitú fălcile.“

— „Da ce poveste... ha?“

— „Uite: dice cá a fostú unú omú auzi!“

— „Da! și omu?“

— „Omu a avutú o iepá albá!.. Înțelegi?“

— „Întelegú... Și apoi?“

— „O ducea de codá la apă.. nu dormi?“

— „Nu! Și?“

— „Și a fostú altú omú... scii?“

— „Ba! Și éla altú omú ce a făcutú?“

— „Ála, mé rogú d-tale, éla a făcutú una, da una, ei he, éla a făcutú una ne mai făcutá.“

— „Ce-a făcutú?...“

— „Ce-a făcutú, ce nu! da éla, cins-tite Huiu, n'a fostú omú pe față pâmêntului și nici pe a nepâmêntului față, sé-lú întrécá; a făcutú dráciá omú éla... O, mé, ce-a făcutú!...“

— „Hástolopú de córnelé mele.... Óre ce-a fi făcutú éla? Spune, nena, ce óre?“

— „O, O, O, máiculiță, o, táiculiță! Da éla a făcutú și a făcutú elú o minúnăzeniá, făcut' a elú o pocozeniá, o rigozeniá, o, o, o, o, mé, ce a făcutú... Ála apoi sé scii c'a copt' o!“

— „Da ce-a făcutú? Éu spune o-datá, cá par' cá spui cum mere raculú!“

— „Apoi déră sé-ți spunú“, dîse omulú, auzindú cocoșii bătêndú în aripi: „Sé-ți spunú, éla a făcutú așa, cá o înceluitú pe dracu! Și omú éla am fostú

adversară sinceră și onestă, er nu cu unul laș, care voese să și câștige biruință numai prin volnicii și pe sub ascuns. Pe ce parte voru sta cetățenii din Agram, acesta voru dovedi-o dîlele de alegere, și după credința noastră din urna electorală voru eși aceiași bărbați, cărora drojdiiile maghiare le-au imputat ne-lealitate, pentru-că aceștia au voit să respecte legea și dreptul, deoarece aceștia n'au voit să concedă, ca Agram, capitala unui regat, să devină capitala unui comitat unghuresc. Noi mergem în luptă cu sigură speranță; nu ne vom speria de țipetele de bufniță ale pressei guvernamentale, nici da amenințările ei; nu ne vom teme de confiscările organelor noastre, ce dînic le sevirșesc ei; nu ne vom teme de perchișiunile lor domiciliare și judecătorești, căci ținta noastră este libertatea, demnitatea, bunăstarea și înflorirea orașului și a țerei noastre. Pentru acest scop nobil și sublimă luptăm noi; — voi însă pentru aspirarea și desnaționalizarea; pentru ingenuchiarea unei națiuni, ai cărei fi degenerați sunteți voi! Lupta va fi crâcnă, dăr cu atât mai frumoasă va fi biruința — căci: „Per aspera ad astra“.

O telegramă ce i se trimite din Bucuresci diarului „Magyar Hirlap“ spune, că guvernul român a ținut o conferență sub presidul ministru președinte Catargiu, la care au luat parte și bărbați politici afară de guvern. Conferența a hotărît, crearea unei legi rigurose față cu streinii, ce merg în România, avându-se în vedere mai ales uneltirile rusești îndreptate atîtă contra dinastiei Hohenzollern din România, cît și contra principelui bulgar; de altă parte ținându-se în evidență și diferitele agitațiuni și demonstrațiuni, cari au de scop a incurca pe România în conflicte cu Austro Ungaria. Până când se va crea legea aceasta, se vor lua, spre siguranță, mai multe dispozițiuni de rigore față cu supușii statelor streine, ba s'a instituit chiar și un cabinet negru pe timpul cîtu voru țină agitațiile. — Nu putem săi, de-a telegrama aceasta a lui „Magyar Hirlap“ corespunde s'eu nu adevărului, de aceea o dăm sub convenita rezervă.

Erăși se face o schimbare în guvernul Angliei. Regimul liberal a junge erăși la putere în frunte cu bătrînul bărbat de stat Gladstone. Organul acestuia, „Daily News“, publică deja programul politic al guvernului liberal față de alianța triplă și față de Franța: „Împăratul Wilhelm, care acum de nou ne cercetăz trebuie, să fi liniștit față cu noua schimbare de guvern din Anglia, dîce numita foia. Stabilitatea tripliei alianțe nu e amenințată din partea

noastră; raporturile noastre bune cu Germania rămîn aceleași. Dăr totuși se va face o schimbare: Franța, prin această schimbare de guvern, va câștiga, va putea conta la conlucarea noastră în toate întreprinderile ei, cari voru avă de scop susținerea păcii. Germanii și Francesii până acum nu au voit să se despărță politica lor de ideia alianței; ei cred, că buna înțelegere a unei a treia țări (Anglia) cu Germania, s'eu Franța ar fi egală cu dușmănia față de cealaltă țară... Noi însă vom sta în bună înțelegere și cu Franța și cu Germania, dăr nu vom cu nici una o alianță. Greșela conservatorilor, în politica esternă a fost, că ei au lăsat nelămurită și nepronunțată atitudinea Angliei. A succesul conservatorilor ca să facă pe Francezi a crede, că Anglia îi privește cu neîncredere și că țină de necesară să fi prietini cu aceia, cari sunt dușmanii Francesilor. Problema noastră va fi, ca să delaturăm această impresiune și prin această vom servi cauzei păcii Europei.“

Diarul Cehilor bătrîn, „Politik“, salută venirea liberalilor Gladstoniști la putere, printr'un articol de fond intitulat „Gladstone redivivus“. În acest articol dîce că e mare deosebire între liberalii engleși și între „liberalii“ austriaci (Nemții centraliști), cari, dîce numita foia boemă, se acoperă cu cenușă și și țină capetele în sac. „Politik“ încheia aprepierile sale cu următoarele căldurose rînduri: „Simpatiile poporilor, cari trebuie să lupte pentru libertate, sunt pe partea „marei și cărunții bărbat“, care și-a pus de problemă reprezentarea libertății. Prevedința, care i-a dat în patria sa o astfel de poziție înaltă, să-i dea putere și timp, ca să și r-solve problema sa, și astfel să dovedească lumii, că puterea și țaria unui stat zace în libertatea și mulțumirea poporilor sale!“

Lista contribuitorilor

pentru repararea pagubelor cauzate prin devastările și sălbăticiile dela Turda, Șimleu și Arad.

În urma apelului nostru au mai intrat la administrația „Gazetei“ până ați următoarele sume:

	fl. cr.
Din Vinea: dela un com-patriot, George, Pau, Gligore și Luca câte 2 fl.	10 fl.
Transport din nr. 163 al „Gaz. Trans.“	636 94
Suma totală	646 94

SCRILE DILEI.

— 25 Iulie. (6 August)

Adunarea generală a Asociației transilvane, ce era să se țină la Blăși, în

urma morții neașteptate a Metropolitului Vancea, s'a amănăt pe ziua de 15 (27) August, și nu se va mai țină la Blăși, ci la Sibiu. În această adunare se vor pertracta lucruri de o importanță mai mare, pôte, ca ori cînd altă dată și de aceea Comitetul Asociației noastre transilvane rógă pe membri a se prezenta în număr cît se pôte de mare.

—x—
Stupidități unghuresci. Pare că ni-e greu să o mai spunem, că „Magyar Hirlap“ dela 5 August erăși publică o stupiditate din cele mai aolose. Vorbind de decă de revocarea adunării generale a Asociației, care știut este, că era să se țină la Blăși, și despre convocarea ei în Sibiu, foia unghurescă motivează aceasta cu prôsta insinuare, că mai multe sute de „Valahi“ din Ardelt încep de adunare le vor folosi pentru agitațiuni contra Maghiarilor. Autoritățile vîdînd, că nu e lucru de glumă, au cerut miliția pe ziua adunării. Asta n'a plăcut corifeilor „valahi“, creînd, că venind miliția, planurile lor se vor aventura. Trebuia dăr un om, care să garanteze, pentru ei și adunare, și omul acesta a fost metropolit Vancea, care deși la început se împotriva ținerii adunării, totuși a stat bun la vice-spanul pentru Valahi, și totuși a scris ministrului de interne, să oprască adunarea. Acum după ce a murit metropolitul, cu el dimpreună s'a scoborit în grôpă și răspunderea, er Valahii au trebuit să amâne adunarea, fiindcă deocamdată nu au om, care să garanteze pentru ei. Asta dăr, dîce numita foia, este cauza amănării adunării — Dăr, jupănilor dela „Magyar Hirlap“, vî întrebăm, care este cauza, că publicați și răspândiți în lume astfel de stupidități? Nu vi-e rușine, nu vî muștră conștiința cînd dați la țipăr astfel de mișeșci insinuațiuni la adresa Românilor? Dîceți, că Românii n'au om să garanteze pentru ei. Dăr pentru „adeverătatea“ celor ce publicați voi, cine garantează? Sigur, că om leal nu!

—x—
Dieta croată s'a deschis la 4 August n. prin rescript înalt cetit de banul croat.

—x—
Ca la ei la nime. Înțelegem minciunile în gura corespondenților foilor unghuresci. „Magyar Hirlap“, această fauritoare clasică de minciuni, scrie erăși în numărul său dela 5 August, că din Clușiu s'au dus dîlele trecute la Deșiu 20 studenți români, ca „să agiteze“. Vice-căpitanul orașenesc însă, dînd de vestea lor, a început să caute cu gendarmi pe agitații „valahi“. Aceștia însă mirosind trebuia, s'au refugiat în casele d lui avocat Teodor Mihályi,

de unde nici n'au cutezat să se mai a-rate prin oraș și astfel ei n'au putut conturba liniștea. — Multă „conturbare de liniște“ trebuie că e în creerii scrinți ai informatorului foii unghuresci.

—x—
Cursul pentru lucrul de mînă, ce l'a deschis în Sibiu d-lu George Moianu la 14 (26) Iulie c., după cum ni-se scrie, este cercetat numai de vre-o trei învățatori din Transilvania și Ungaria, față de 8—9 veniți din România. Este așa-dăr de totu mioc numărul participanților la acest curs față cu marea însemnătate, ce ar trebui să i-se dea introducerii lucrului de mînă în școlile noastre populare. Ar fi fost forte de dorit, ca învățatorii noștri să arate mai mult interes față cu acest curs, ce d lu profesor Moianu a avut bunătate a-lu deschide aume în interesul învățătorilor, cari prin introducerea acestui obiect de propunere în școlile lor ar pute aduce mari servicii poporului. De altmintrelea participării dela acest curs, după cum ni-se scrie, facu progrese frumoase; d-lu Moianu face totu posibilul a-i introduce cît mai bine în cunoștința lucrului de mînă, care se speră, că va lua un avînt mai îmbucurător prin concursul participanților dela acest curs.

—x—
Sălbăticia de husari. Cetim în „P. Lloyd“, că într'un birt din Nemetșag lângă Arad, un architect deditiului său un pahar de rachiu; cu ocaziunea acesta stropi câteva picături de rachiu pe un cadet dela husari. Căpitanul de husari, Fleischmann, care observă acesta se infuria atît de tare, încât chiamă în birt patru husari, cari aruncă afară în stradă pe architectul, ce și frânse un picior și primi mai multe rani grave. Vița sa e în pericol. — Mare vitejiă husărescă.

—x—
Bismarck în Berlin. Se telegrafiază din Berlin, că prințul Bismarck în calea sa spre Varzin, va trece și prin Berlin. Din incidentul acesta i se vor face mari ovațiuni „demagogului“ ex-cancelar — „Bucuria“ împăratului Wilhelm.

—x—
Primul ministru-președinte rusesc. Foia „Magdeburgische Ztg“ primesce o telegramă din Petersburg, în care se dîce, că țarul a numit pe Abaza ministru-președinte. Aceasta e cea dintăiu numire de felul acesta în Rusia.

—x—
Pe tramvayul de aici cu 1 August n. c. începînd, copiii sub 10 ani, în societatea părinților, vor plăti numai prețul de jumătate.

io, er dracu tu!... Apoi acu te cam mai tunde de p'aci, că auți cum îți cântă cocoșii, jupăue Huii!“

Vîdîndu-se dracu înșelat, nu glumă, și că omu nostru numai prost în era, se mîniă amar și-l ridică pe bietul om până p'acolo la stele, apoi îl svîrli sormanul între nisce stani de pietrii, unde era o rîstocă, căreia încă nimenea nu i-a vîdîtu fundul, și borbocă, borbocă, ca o pilă, cade sormanul acolo, în pustia de adîncime, și cum cade, așa rămâne leșinat.

Ca să nu mintă, nu voi spune cîtă a stat el fără simțiri, destul că la țedite era înaintea lui o oglindă mare și în oglindă se vedeau nisce fete, dragii moșului, fete d'eu, da mândre tare. El se sculă și vră să vadă unde-i și ce-i cu el? Se învîrtea rôtă; da-i era necaz, mă rog, că ori unde se-ntorcea, numai oglinda cu fetele i-se pălia de vîrfu nasului.

— „Da mai mereți și'n pustiu, cocnișelor, că n'aveți tîmă, io nu m'am îndrăgostit în voi. Mă rog la dvăstră,

căutați-vă altă prost, cu mine nu mereți departe, și vî mai astîmperați dragile badii, că d'eu io nu șeguesc și decă voi voi mîngăia câte cu un ghionț, apoi puteți să vî schiniciți, că io numai vină nu am. Ei!... Acu era... Ei, ei... Dăr voi sunteți glumețe, mă rog și io n'am voiă, faceți bine mereți în trebă-vă și-mi dați pace, că io, dragile mele, am alte necazuri, nu să mă iau la îndrăgostite cu d-văstră!“

Tôte erau de-a nimica, căci nimic nu putea vedea altceva, decăt oglinda cu fetele cele măestre.

— „Nu așa! Auțiți acu, împușatelor, eu vî schilăvesc de tôte, decă vî mai jucați cu mine de-a ordinea!“

Da și-ai găsit'o ca să asculte! Ba totu mai tare se obrăzniceau fetele acele drăcoșe, ba-i mai arătau și albușu dinților, bătîndu-și joc de el!

— „Da să fiți voi ale naibe, stropșitelor, înode-vă dracu una pe alta, dîce omul și buf! cu picioru'n oglindă, da așa de tare, mă rog, cît se cutremură pămîntul.“

Sormanul om părea că e lovit de fulger, așa se simți d'odată amețit și nu șoia nimic de el.

Cînd se țed și din astă năbadaia, se afla în o cetate de petră sub pămînt unde ardeau atâtea lumini, câte dîle sunt în o miă de ani, dăr au fost ele și mai multe, eră acolo printre lumini se învîrtea totu rôtă o nimurugeniă urită tare, căreia îi puteai numera oșele; apoi mai avea în mînă o cōsă care, selipea la flăcările atător lumini. Cînd bietul om o vîd și pe asta, se spăria. Dăr nu era el nîm de al lui „Tae-Fugă“ și după cîtva timp dîce:

— „Bună s'era! Da mă rog d-tale, cine ești și de cînd te-ai făcut așa cucernic creștin, de nu dîci nimic, numai totu te întorci, pare că cauți ziua de er?“

Cea schilăveniă se uită la el speriat și nu dîce nimic, ci se uită meru la o lumină, care era pe gătatele.

— „Doră nu șoii vorbi, vecine?“ dîce om venind mai aproape.

— „Ba șoii, fiule! Ce vrîi?“

— „Suntă ascultător slugă al d-tale. Fii bun spune-mi, cine ești, și ce e aici, ca să șoii și eu unde m'a țipat dracu.“

— „Fetu-meu, aici e cetatea morții, eu suntă mörtea, copilul meu...“

— „Ba mulțumim, decă ești mörtea catăși altu copil, că io nu vrău apoi să te cunoscu!“

— „Nu te-am întreat, dăr odată te oiu întreba și pe tine, până acum nu ți-a cântat cucul.“

— „Mulțamim de omeniă; dăr mă rog, ce însemnă atâtea lumini aici?“

— „Aceste, fetu meu, suntă viețile omenilor, și care dintre lumini se stînge acela om mörte, căci merg eu cu cōsa și îi taiu vița.“

— „Măi, măi! D'apoi așa și eu oiu avă una. Așa-i?“

— „Da! uite aceea este a ta!“ dîce mörtea, arătînd spre o lumină destul de lungă.

— „Și io oiu trăi numai până s'a gâta aia?“

Petrecere. Inteligența română din C. Mănăștur și juru invită la petrecerea de dans, ce o va aranja în 11 Augustu n. c., cu orasiurna adunării generale a despărț. XVII. alu „Asociațiunei transilvane”, în localitatea ospetării din C. Mănăștur, în folosul școlii române de acolo. Intrarea: 1 fl. de persoană, 80 cr. de membru de familie. În pauză se voru reprezenta jocurile naționale, „Călușerul” și „Bătuta” prin membrii corului plugarilor români din Șomcuta-mare. Pentru comitetul arangiatoru: Nic. Avramu, președinte; Al. Colcerin, cassar; I. Anca, secrstar; I. Dragomir, controlor. Inainte de adunare se va celebra s. liturgiă, cântările ei le va esecuta corul plugarilor. După adunare prădu comunu: o cuvertă 1 fl. 20 cr.

—x—

Concertu în hotelul Nr. I. Duminecă în 7 Augustu n. c. va fi în grădina hotelului Centralu Nr. I., ultima serată a muzicii reg. 82 de infanteria. La casu de va fi timpul nefavorabilu serata se va ține în sala hotelului. Inceputul la 7 ore sera. Intrarea 30 de persoană. Programul urmatoru: 1) Pitschmann: „Wiener Lieder” marșu. 2) Rossini: Overture din „Wilhelm Tell”. 3) Coote: „Meine Königin” valsu. 4) Liszt: Rapsodii ungare. 5) Rosenkranz: „Mein Oesterreich” fantasiă. 6) Kaiser: „Marșuri istorice”. 7) Dinicu: „Serba Popiloru”. 8) Zeller: „Vogelhändler” Potpourri. 9) Schubert: Lied „Am Meer”. 10) Milloker: „Rasch wie der Blitz.”

Cestiunea română și pressa italiană.

Cunoscutul filoromân Roberto Fava, publică sub titlul „Români și Maghiari”, în „Il Faro Romagnolo”, urmatorulu forte interesant primu articolu:

Printre poporele forte deosebite prin varietatea lor, din cari se compune monarchia austro-ungară și mai cu sémă în Transilvania, se găsesc Români și Maghiari, cari trăsesc între dênșii într-o luptă de naționalitate ne'nteruptă și din cele mai vii.

Acéstă luptă a ajunsu în timpurile din urmă în stadiulu ei celu mai acutu și a luat astfelu de proporțiune, încatu trebuie să dea seriosu de gânditu naționilor din Europa occidentală.

Condițiunile de viață, pe cari Ungurii le-au făcutu, în Transilvania și în Ungaria, Românilor, — condițiuni, pe cari studenții universitari din Bucuresci le-au pus înaintea ochilor Europei într-unu memoriu forte frumosu și forte demnu — nu pot să fiă nici mai triste, nici de-o mai mare nedreptate.

Regatul României nu cuprinde în marginile sale decât o jumătate a poporului român. Cealaltă jumătate e res-

pândită în țerile vecine, dér în Transilvania, și în generalu în partea orientală a Ungariei, există celu mai mare număr de Români, pe lângă cari se găsesc alocurea Ruteni și alți Slavi.

Și cu elemente atât de deosebite Maghiarii, unu popor de rassă turanică, au conceputu ideia nebună de-a fonda unu statu naționalu maghiar, astel că pentru a-și ajunge scopulu, ei nu lasă nici unu mijlocu ne'ncercat. Dér decât Slavii să lasă să fie absorbiți cu ușurință, decât ei învață și adoptă limba ungerescă și se contopesc încetulu cu încetulu cu populațiunea maghiară, care e mai forte și mai tenace, — nu este totu astfelu cu Români, unu popor mândru, aparținendu rasei latine și care, despărțit de atotputernicia secolilor trecute, simte astăzi anticele sale legături și vré să se ridice la personalitatea sa întregă.

De aici originea tuturor persecuțiilor lor, pe cari le comitu Ungurii în contra lor.

Printr'o sistemă de legi și de măsuru combinată specialmente cu curse ingenioase, Români, cari ocupă în număr de 3 milioane, partea orientală a Ungariei, se găsesc nu numai escluși dela ori ce participare la viața publică, dér și amenințați în existența lor civilă.

O lege excepțională din 1874, făcută într'adinsu numai pentru regiunile locuite de Români, i priveză de fapt și de a dreptulu de facultatea de a-și trimite reprezentanți în parlamentu, cerându li-se unu censu electoralu de 18 fl., de care o mare parte a locuitorilor maghiari din acele părți sunt dispensați, grăția titlurilor de nobleță, și care censu în totu restulu Ungariei nu este decât de 5 fl.

Și atunci, când cu toate acestea Români ceră de a învinge toate dificultățile, pe cari li le-au creatu legile, Ungurii nu se dau în lături dela nici unu mijlocu nedrept și violentu pentru a pune în neputință de a-și eserecita dreptulu lor de votu, astfel că Români, ca atari și pe basa numărului lor, trebuind să trimetă în camera maghiară 80 de deputați, sunt reduși la acea curioasă pozițiune de a nu avé nici unu reprezentant.

Mai multu, chiar viața publică locală le este cu desăvîrșire interzisă, fiindu escluși dela ori ce funcțiune publică. Administrațiunea și justițiunea sunt exercitate în limba maghiară, limbă neînțeleasă în cea mai mare parte a populațiunei. De aceea administrațiunea își însușese unu caracteru cu totul despoticu, pe când justițiia devine o formalitate cu totul derisorie.

Intru câtu privește viața intelectuală română, statulu maghiar, care ia dela Români mai a 5-a parte din impositulu

sângelui și alu contribuțiilor din complesulu totalu alu supușilor săi, ba încă nemulțumindu-se că nu a clăditu măcaru o școlă română, închide din contră școlile lor și cercă prin ori ce mijloce, chiar și violente, de-a maghiarisa pe acelea ce Români și-au fundatu cu banii lor. Astfelu din 180 licee câte există în Ungaria 162 sunt maghiare, pe când celelalte naționalități, cari formeză 2/3 din populațiune, nu au decât 18, dintre care d'abia 4 sunt românesci.

Nu mai vorbim de libertatea pressei insultată pe fiă-care și, și mai cu sémă în Transilvania cu barbaria cea mai brută. Și pentru a pune vîrfu în fine unu șovinismu nebunaticu, Ungurii au ajunsu cu agitațiunile lor de a face o lege prin care se institue în toate satele asilur de copii cu obligațiunea pentru părinți, de a-și trimite copiii încă dela vârsta de 3 ani în ele.

O astfel de lege este estrema măsură de les naționalitate, și nu e nici mai multu nici mai puțin, decât continuarea vechei și nenorocitei lupte a barbariei turanice în contra civilizațiunei europene.

După ce vorbesce de mișcarea pe care a produs'o în România aceste nelegiuri, d-lu R. Fava continuă:

La finele lui Maiu trecut partidulu naționalu din Transilvania trimise la Viena o delegațiune de 300 de cetățeni, ca să presinte împératului Franciscu Iosifu unu memoriu relativu la nedreptățile pe cari le comitu Maghiarii dînicu în contra Românilor. Impératulu, după cum era de prevăduțu, nu a primitu deputațiunea. Membrii delegațiunei se întorseră la căminurile lor, dér atunci Ungurii începură să-și răsbune cu o sâlbătăcie și o crudime ne mai pomenită. Dr. Rațiu din Turda, președintele partidulu naționalu român din Transilvania, d'abia ajunsese acasă și o mulțime fanatisată de Unguri, ajutată de însuși poliția, năvăli în casa lui, sparse toate ferestrele, batjocuri și ruină casa într'unu modu greu de închipuitu, distruse totul înlăuntrulu, maltrată familia, încatu d-lu Rațiu trebui să se refugieze la Sibiu. Scene de asemenea natură vandalică se îndreptară și în contra altor Români din Turda, continuându și repetându se și la Șimleuți-Silvaniei și chiar în Arad, unde Români au fostu ciomăgiți până la sânge. S'au făcutu asemenea acte de vandalismu, seminarulu român a fostu devastat și studenții însuși, apărându se în contra năvălirei plebei, au fostu răniți, unii chiar forte gravu. Mișelile de felulu acesta supără cu atât mai multu, cu câtu ele au fostu încurajate și ajutate de însuși guvernulu ungeresc.

Scrisori particulare, ce sosesc din acele nenorocite țeri, ne convingu că mare este mișcarea Românilor, asupra

căreia străinătatea nici nu pôte să-și facă o idee. De două săptămâni se ținu în România impunetore meetinguri de protestare. La Bucuresci s'a ținutu unu la care au luat parte mai bine de 40,000 omeni și totu în acelu timpu legațiunea austro-ungară a fostu pădită de gendarmeria. În Ungaria și în Transilvania lucrurile au ajunsu așa departe, că Români nu mai sunt siguri nici pe viața nici pe averea lor.

Europa occidentală scie, că rasa română e sentinela înaintată a civilizațiunei în Orientu, și prin urmare nu trebuie să privească cu nepăsare aceste evenimente: Ea are să călăuzescă și să protegă pe o fiică a sa și nu trebuie să tolereze mai departe ca cu scirea ei să se deslănțuiescă ura unei rase totu atât de lacomă de a stăpâni, pe câtu este de barbară și brută în persecuțiunile ei.

În specialu Italia are motive de simpatie pentru Români, afară chiar de acelea cari derivă din comunitatea de rassă. Ea, care a luptat atâția amar de ani; ea, care are atâția sacrificii la activulu ei; ea, care are atâția martiri în istoria ei glorioasă pentru redesteptarea ei națională; ea, care palpita încă cu căldură, așteptându momentulu când va puté să arboreze propriulu său stindardu pe culmile Alpilor iulice și tridentine.

Dér decât strigătulu de durere alu fraților noștri Români nu va găsi resunet în aulele guvernamentalilor, e sigur că ei vor găsi în marele sufletu alu poporului italianu, care nu va puté să nu dea sprijinulu său mișcării drepte a Românilor și să nu se unescă cu acei sermani apăsați, pentru a lucra împreună cu ei la viitoarele evenimente din Europa.

„Unitate națională.”

Foia apponyistă „Pesti Naplo” (Nr. 206) publică la locu de frunte unu articolu, pe care-lu reproducem în traducere românescă, în întregu cuprinsulu său. „Pesti Naplo” pătrunsu de-o rivnă extraordinară pentru „unitate națională” a statulu Sf. Ștefanu, face nesce declarațiuni, cari merită să fiă băgate în sémă de ori și cine, mai alesu că ele denotă o lipsă absolută de concepte etice de dreptu, precum și gradulu de aiurare periculoasă, ce a cuprinsu pe politicii maghiari de-unu timpu încoco. Nu vrem să polemismu cu domni dela organulu apponyist, dér atâta totuși aflăm de bine a le-o spune órzenu în față, că „unitate națională” și „statu naționalu” ungaru, așa cum îl înțelegu dênșii, nu vor ajunge să facă câtu-i hăul. Au trecut vremeurile când o națiă se sdrobea așa de ușor, cum gândesc șo-

— „Numai atâta!”

— „Da ore acuma acésta, care se stinge, a cui este?” întrebă omu arătându spre unu meciu, care era să se stângă.

— „Acésta, dragu meu, este a femeii tale. Acu mintenă mă ducă să-i iau viața!”

— „D'apoi dóră nu mă cunosci?”

— „Ba cum să nu! Eu cunosc pe toți muritorii din lume.”

— „Ei! atunci e bine, că decât avem cunoscință, vei fi bună a pune oțir de seu colea pe meciulu ăla, ca să nu mai adormă, apoi omu mai povesti! Așa-i?... Fă bine, dău!...”

Mórtea îi făcu pe voiă, punendu nițel seu în sfșniculu celu cu pricina.

— „Da d-ta, mórte, nu ai lumină?”

— „Ba am, dér a mea nu-i aici, că e în ceriu, și numai Dumneđu pôte să mi-o stângă.”

— „Și decât Dumneđu s'a mânia pe tine, apoi ț-i-a stinge-o, și tu ce faci?”

— „Io apoi per și pace!”

„Ce bine ar fi să per tu! Atunci n'ar mai muri nimeni și ce socoți? ar fi apoi raiulu colea pe pământu.”

— „Ar fi forte rău, decât n'ar muri nimeni. Veți, că decât-să omeni mulți, jumătate din ei n'au cu ce trăi. Sunt sêraci, lipiți pământulu, și-și numără țilele rugându-mă mereu pe „Măria mea”, să mă ducă să le iau odată viața.”

— „Hm! Măria-ta mai dăte incoio; de ce nu iai viața la omeni, cari nu te rógă și cari se temu de tine, că aceia sunt bogăți și ar rămăne dela ei pe séma ăloru sêraci?”

— „De ce, de ce?... Ce soii tu?... Dór io am poruncă și decât n'o împlinescu, mă ține legată în lanțulu până mi esu ochisorii, fêrtate.”

— „Da cine-i voinicu ăla, care te légă?”

— „Cine-i, cine? ăla-i ângerulu Gavrilă!”

— „O, ție-i Dumneđu năravulu; dér să te lege așa, cum să nu te mai scapi până-i spuză și cenușă în luna lui dărdăe dinții.”

— „Ah, étă se gată meciulu, mă gâtescu să mă ducă la muerea ta, să-i iau viața!”

— „Mai bin' să te schilăvescă Sarsailă, decât să faci una ca asta. Stăi pe locu, nebuno, că dór' nevasta mea e frumoasă și mi-i dragă ca ochii.”

Mórtea însă, luându cósă, plecă pe ușă să împlinescă porunca. Omulu prinse a înjura și hai după ea. Dér ușa acelei oetăți era zăvorâtă strajnicu și nu mai putea eși.

— „Na, ecătă mă-să!” încep creștinulu meu! „Apoi să nu-ți fiă ciudă? ba ciudă dău, și ore acum de ciudă ce să potă face?... Na! am copt'o și cu mórtea! i-am găsit turtela! Ên' să vedu mai puté-va ea să iee viața mea și a nevăstuței mele?” dîse el, în ce vreme luă o drăguță de făclia lungă, mai că le întrecea pe toate; o aprinse și o împlântă în sfșnicu, de unde se stînsese meciu și care mai fumegea încă. Ea ardea drăgălașu și omulu se uita la ea cu bucuria; dér uitându-se la a lui lumină, i-se pără, că aia se gată prea curêndu,

decu mai luându o făclia o împlântă lângă cealaltă așa, că acum lui îi ardea două. Ce gândesce, afurisita, că m'a înce-lui pe mine?...

Deodată se audu zăvórele zurgăindu și étă mórtea vine, ca fêrtă de mâniă, cu cósă pe umêru și cu nisce holbături de ochi, încatu să mori numai de frica ei. Dér omulu ridea să se prăpădescă; elu cunoscea acum necazulu mórții.

— „Ce-i, cumêtră, Măria Ta? Unde mi i nevăstica? Dau rămasu, că n'ai lipsă să-ți mai ascuți cósă, așa-i că n'ai tocit'o?”

— „Tu tac, și afară d'ăici! Cine naiba te-a strecurat până aici să mi încălcesci itele?”

— „Chiar ăla m'a țipatu aici și apoi decât soii, ce mai întreb? Ori mai vréi dór și o palmă, care să-ți facă scăfălia țândări?”

— Ba nu, nene! Du-te numai cu Dumneđu și mă lasă în pace, dute pe unde vréi.”

— „Așa! apoi audu, eu vréu pe totu loculu și nicăiri!”

vinisții unguri de ași. De aceea noul testament politic, ce-l recomandă „Pesti Naplo“ atenției guvernului și societății maghiare, decât nu este o utopie, atunci la totu casul este o stirpătură politică din cele mai repulsive. Dér să lăsăm să vorbească organul din vorbă, pentru ca cetitorul din însuși cuprinsul articolului său, să vedă că nu grăim neadeveru, când susținem, că domni dela „Pesti Naplo“ bat câmpii într'un mod, care inspiră îngrijiri. Dér să audim:

Adeseori ne-am pronunțat, că am fi o națiune unitară. Am înscris-o acesta și în lege. Principiul l'a sancționat regele, care adese-ori în discursurile tronului, în rescripte și în responsurile date în delegații a declarat solemn, că elu onorează și scie să țină cu onore unitatea constituțională și dreptul public al Ungariei. Elu a muștră pe Strossmayer, fiind-o acesta a demonstrat cu panslavismul în contra ideii de stat maghiar; elu a respins deputațiunea română, fiind-o acesta a venit la densul să se plângă în contra națiunii maghiare și a statului. Și la jubileul de încoronare a arătat densul, că simte și gândesce, ca rege maghiar; elu recunoșce egalitatea de drept între Ungaria și Austria prin dualism și prin aceea, că are două reședințe. În adevăr, trebuie să recunoșcem cu mulțămă, că regele nostru, Franciscu Iosifu I, se născuse a întări Ungaria și națiunea maghiară.

Unitatea națiunii politice a exprimat-o de multe-ori și Franciscu Deak, și numai puțin și Kossuth în revoluțiune și de atunci încoco. Dela Andras până la Szapary fiecare ministru președinte s'a exprimat în camera deputaților în asemenea sens, când era vre-o desbatere asupra naționalităților, și fiecare șef al opoziției dela Tisza începând și până la Albert Apponyi a luerat pentru ideia unității naționale. Coróna, guvernul, parlamentul, legislațiunea, o mare parte a oficioilor și căile ferate sunt tôte unitare și maghiare naționale. Unde sunt atâți factori la unu loc, ce mai lipsesce încă pentru reușita politice naționale?

Dér există o unitate națională în Ungaria? Pe hârtia da, în faptă însă nu! Alta este legea și alta realitatea. Să bine-voescă cineva a veni în Ardelu și să întrebe pe Sasu, s'eu pe Român: că ore elu se mărturisește a fi aparținător al națiunii maghiare? Să binevoim a intra în Croația, și ne vom simți, ca pe teritoriul unui stat străin. Ce se amintesce în bisericile s'erbesci, s'eu în sinagoge ortodoxe din Ungaria nordică despre patria maghiară? Armata comună este germană, și se mergem numai în

jurul capitalei și a „reședinței“ Buda-pesta, s'eu să călătorim ori unde în provincie, căci ne vom convinge, că peste totu locul domnesce limba germană, diarele germane, obiceiurile germane și cursul ideilor germane, care și pe Maghiari intruata i-a pătrunsu, încât greu se pôte trage margine între cultura maghiară și cultura germană.

Statistica este o știință poică; ea arată câte feluri de naționalități, câți indiviți are fiecare din aceste, și de unde sunt ele, în statul unitar maghiar? Câte religii sunt, cari formază p'etele despărțitor, atâtu civilu cât și politicu între omeni? Câte școli sunt, cari nu educă Maghiari; între aceste și instituțiun de stat a căroră problemă este înstrăinarea tinerilor Maghiari prin educațiune militară. Se arată apoi, că statistica și experiența vieții dicu cu totu alceeva, de ceea ce susțin bărbaii de stat și juriseconștii, că Ungaria ar fi unu stat unitar național. În adevăr, acesta e acum numai unu *fictio juris*.

„Dér fiind-o Ungaria nu pôte fi o confederațiune, fiind-o ea nu pôte fi împărțită teritorialmente după naționalități, fiind-o în privința formei de stat este unu întreg compactu sub unu principiu, deorece nu pôte fi alăturată la nici unu altu stat și fiind-o susținându-și independența pôte fi numai maghiară, urmază, că: fiecare bun patriot și cetățen al patriei, care dorește să susțină Ungaria, trebuie să nisuescă la unitatea națională, pentru ca să creze și să întărescă pe acesta. Și totu asemenea este datorința episcopilor catolici, ca și a celor greco-orientali; a celor protestanți, ca și a autonomiei s'erbesci, a preoților și învățătorilor și a celor, cărora intrăga lume li este deschisă, a comercianților și artistilor, a bărbaiilor și femeilor, mai înainte de tôte însă nisuința maghiară națională este datorința ministrilor și a deputaților. Puterea și legislațiunea este în mâna ministrilor și a deputaților.

Infricșate neglijențe am s'evărșitu! Odinioară, când cu imperialii am bătutu pe Turci, Leopold I, Carolu III, Maria Teresia, Iosifu II, colonisară în țera noastră Germani, S'erbi, Români, (Minunați istorici sunt cei dela P. N.—Trad.) Bulgari, numai Maghiari nu, și nobilii noștri germanisati nu se opuseră, ci ei înșiși își dădură concursul lor. N'ar exista în Ungaria o cestiune a naționalităților, decât nu s'ar fi întâmplat-o acesta. Apoi reacțiunea austriacă ne-a reținutu până la 1867. Și de atunci? Politica noastră n'a fostu conșcie de ținta ei. Bunurile statului le-am vëndutu la speculanți (Jidovi—Trad). Am renunțat la armata, care posedă o putere atât de mare și schimbătoare de formă. Școlile nu le am supus statului, după cum

o face acesta fiecare țară, pentru ca să educe tinerimea pentru scopul propriu și să câștige viitorul. În biserică am suferit cu lășitate și cu neglijență agitațiunea de naționalitate. Comunicațiunea pe căile ferate a maghiarisat-o numai Pechy și Baross, comerțul nici odată.

Pe fiecare l'am cruțat, numai pe noi nu; guvernele nostre au luat parte teatrului german. Ministeriul și partida guvernamentală pacteză și se tocmescu în comitate și la alegerile de deputați cu fiecare partid a naționalităților, ceea ce face să le crească cornele agitatorilor, cari totde-odată sunt coterși ai partidei guvernamentale și liferanți de mandate. Domni noștri cei mari însă refuză și negă nisuința adevărată națională, deorece li-se causează neplăceri în Viena, de unde primescu ei funcțiunile. Nisuințele maghiarismului în Ungaria sunt condamnate la vecinica opozițiune.

Lipsa unei politici naționale este cauza lipsei unității naționale. Fără unitate însă Ungaria este perdată! Incunjurată de state naționale, cari esercită o puternică atracțiune asupra naționalităților nostre, ne vedem în fața unui viitor nesigur. La aceste sunt două mijloce de preservațiune: o politică esternă puternică și cu auctoritate, care să țină în onore și în streinătate poziția de stat a Ungariei, și o conșciențioasă, potrivită și consecventă politică de stat și culturală aici acasă; o cultivare îngrijită a intereselor maghiare pe orice tărâm, atât în capitală, cât și în provincie. Și cel mai s'erau locuitor al celui mai micu sat trebuie să simtă, că elu este cetățen al Ungariei. Și moștenitorul tronului trebuie să o simtă acesta.

Acosta însă e o muncă mare, care nu trebuie lăsată numai societății și întemplerii. Reuniunile de cultură și pressa, învățătorii și actorii nu o pot îndeplini. Școala și biserică trebuie să o facă acesta. În timpu scurtu trebuie să lucrăm multu, până când e încă ziua. Acosta este noua politică, acesta este noul testament, pe care-l anunțăm.

Studentii români din Anvers pentru Asociațiunea transilvană.

Din partea societății studenților români din Anvers (în Belgia) i-s'a adresat și de rândul acesta d-lui președinte al Asociațiunii noastre transilvane următoarea scrisore, care ne servește ca o nouă dovadă despre viul interesu, ce-lu poartă brava noastră tinerime din Anvers pentru cauzele culturale ale poporului nostru.

Scrisorea e datată din 1 Augustu st. n., va să dică înainte de-a se fi pu-

blicat hotărârea de amânare a adunării generale, și este următoarea:

Ilustre d-le Președinte!

Conform hotărârei luate de Societatea studenților români d'acoi, în tómma anului 1890, Vă trimetă astă-și, prin mandat postal, suma de franci 180 (una sută optu-deci) aflați în cassa Societății în ziua de 19/31 Iulie c. și destinați fondului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.“

În numele colegilor mei, Vă rog, să binevoiți a Vă face pe lângă onor. membrii ai Asociațiunii, ce se vor întruni în adunarea generală la Blășiu, interpretul celor mai vii și mai sincere ale noastre urări pentru prosperitatea Asociațiunii.

Dea Dumneșu, ca acestu faru luminator al Românilor din Transilvania să mergă cu pași repeși mereu înainte, revărsându-și rațele sale binefăcătoare de cultură peste unu întregu popor; și va merge de sigur, decât Români ilu voru sprigini cu căldură și sinceritate.

Asigurându-Vă, Ilustre d-le Președinte, și anul acesta, ca și anul trecut, că cei ce formăm această societate vom fi la vreme totu atâția călduroși și sinceri spriginitori ai Asociațiunii, pentru bună-starea căreia ați luerat nefectat până la aceste zile de gloriose b'etrânețe,

Vă rog să primiți expresiunea final-tele mele stime.

Alu D-vóstră prea plecatu servitoru.

Titus P. Andreescu,
președintele Societății.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români grecat. din archidiaconatul părților Sătmărene își va ține adunarea generală la 11 Augustu n. c. în Borlesci.

Programa adunării: 1) Celebrarea cultului divin la 9 ore; 2) Deschiderea ședinței; 3) Raportul comitetului; 4) Alegerea comisiunilor, și anume: pentru scoaterea casei reuniunii, pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor, precum și pentru censurarea disertațiilor înaintate la presidiu; 5) Raportul comisiunilor; 6) constituirea biroului reuniunii și a comitetului; 7) cetirea disertațiilor aprobate prin comisiunea respectivă; 8) Propunerile practice; 9) Defigerea locului și a timpului adunării generale procsime; 10) Propunerile diverse referitoare la înaintarea scopului reuniunii.

Carei, 25 Iulie 1892.

Gavrilu Lazaru, Georgiu Mureșianu,
președinte. notaru.

— „Ei bine! Așa să faci, dute pe totu locul și nicăiri!“

— „Apoi dér sănătate bună! Dér ore pe unde să iesu la lume?“

— „Pe icoa, pe icoa, dragul meu!“ duse Mórtea, deschidându unu zăvoru mare. „Dute totu pe-acu până vei eși la lume.“

Cum intră omul, Mórtea îndată și închise ușa. Dér unde a fostu să ajungă bistul omu? O, Dómne, săracuțu de elu! Mórtea ilu înșelă îndreptându-lu cătră iad!

Era târziu, când omul află înșelăciunea, căci era incunjurat de nisce drăculeți, cari rideau și și băteau joc de elu, trăgându-lu care încoștrău. Numai șerpi, șopârle, broșci și broșce și mari și multe erau acolo, de mi-se urcau unele peste altele și făceau nisce semne urite sisăindu din gură, de părea, că e chiar ce era.

Drăculeții ilu hătăiau fără astempăr și nu era lecu de chipu să se scape de dragostea lor. Dér odată unu lovindu-lu cu o labă de palmă, nu prea ome-

nescă, ilu luă o mână și prinse a face din cei micuți clae pe grămadă închinându fiecareu câte-unu ghiontu, așa pe la coste. Atunci începură drăculeții a urla și a striga așa de tunet, încât totu afurisitul de iadu mi-se clătina, și începură a curge de tôte părțile dracii cei mari cu corne, și apoi câtu ce v'cură cu cine au de lucru, îndată mi-ți-lu duseră înaintea Voivodului Luciferu, care ședea, mă rog, pe unu tron de foc în casa de foc, în j'aticu, dér pentru aceea totu nu se plângea de frig. Omul când v'qu unu asemenea dobitoču, cu corne deasupra ochilor și în ghieră ținându o băt de feru sdravănă, ilu mei căpuși éráși risul și ridea, ridea, de părea o'a mâncat ciuperci de urmă slabă, nu altminteri.

— „De ce mi-te răjesc p'aci totezatule?“ ilu întrebă pe omu marele întunecat.

— „D'apoi decât imi vine risul tu nu-lu poți opri să mai ai p'atata căldură și nădufu, pe câtu ai. Și apoi cine n'ar ride de o nămilă spurcată ca tine, sând

și în mijlocul verii te coș acolea în sérăci... Da până una și până alta să-ți fă rușine a mi-te cōce atata în cea sperlă!“

— „Cum îndrăsnesc tu, mei, a vorbi așa cu împ'ratul subpământului!“

— „Păi, ba împ'ratul nevoii, că d'or împ'rații nu șed pe foc. Ce-mi mințesc? Ai norocu, că nu ești la noi, că așa-i păpa o p'aruală, câtu și-ar merge vestea!“

— „Apoi, cine ești tu?“

— „Eu? — Eu sunt eu și tu ești tu!“

— „Dér cum te chiamă?“

— „Audi vorbă! Apoi ce împ'ratul dracului vei fi, decât n'ai nici catastic împ'rațescu, unde stă la totu omu numele. Și-apoi eu nu sciu acum aici cum mă chiamă, că pe mine m'or botezatu-mă când am fostu copil atătica; atunci și acu, ce sciu io, — pôte că mă chiamă „Ionu sfântului din capu v'ntului, c'unu p'eru mare, mare, rasu pe capu.“

— „Apoi, bre, scii unde ești?“

— „Io?... Că fire-ași destul de prostu, decât n'ași scii atata, că-su aici lângă unu dobitoču, ca tine!“

— „Cine te-a adus aici?“

— „Uite, nevoiași éștia m'au adus“, duse omul arătându spre drăcuții cei mici.

— „Măi, duceți pe omu ésta de unde l'ați adus, aista nu-i bunu de noi!“

— „Da, veți bine, că-i vré să te scapi de mine, dér io așa numai de florile d'albe nu mă duc, decât am bătut calea m'anzului până aici!“

— „Apoi ce ceri, numai să p'arasesc iadul.“

— „Apoi eu ceru atata numai, să mă ducă acolo unde șede mórtea, una la mână; a doua, să-mi dai o pungă de bani, din care în veci de veci aminu să nu se gate banii, ori câtu oi lua!“

— „Bine“, duse Luciferu sp'ariatu de omul elu cu chielm, și îndată și trimise pe unu țanțosu de dracu să-lu ducă până la Mórtea. Elu ilu duse. Cum desfăcu Mórtea ușa cea zăvorită, o prinse frigurile de gróză, v'edându pe neea cum

Esamene la sate.

Bănia, 1892.

Va interesa pe Români noștri să cunoască și rezultatul examenului dela școala noastră comunală, care aparține fostului confiniu militar sub regimentul nr. 13 grănițeresc. De însemnat este, că școlile noastre sunt toate comunale și așa d-nii învățători dela ele s'au cam molipsit în simțul național și nu dau semne, că ar sta și dânsii în serviciul culturalei noastre românești, nici constituți în reuniune învățătorescă românească nu sunt, după cum se cetesce dintr-o scrisoare despre ceilalți învățători de prin alte ținuturi locuite de Români.

Există însă și excepții, precum ni-a dovedit-o acesta examenul, ce s'a ținut la Bănia în 7 Iulie n. c. în prezența d-lui preot D. Dimitrie Bogoiu, ca catehet, și a auziției comunale, în frunte cu d-nul jude comunal Ioan Cendea, ca președinte al senatului școlastic, și a mai multor conlocuitori din loc.

Școala noastră comunală era cu oca siunea aceasta foarte frumos împodobită cu flori, pe mese se aflau scrisorile de probă, foarte curate și bine scrise, clasificările, catalogul și programa examenului, toate în ordine esemplară. Examenul s'a deschis la 9 ore prin o rugăciune către preabunul Dumnezeu, fiind de față 48 de elevi și 32 de eleve, absenți 20. După ce d-lui președinte, printr-o vorbire bine simțită, deschise examenul, un copil din clasa a 4-a, pășind în fața publicului, ținând o vorbire de bineventurare, care uimi pe ascultători, erum-pendând la fine în strigări de „să trăiască!”

Răspunsurile copiilor și copilelor au fost deosebite așteptare clare și corecte, făcându onoare zelului învățătorului, d-lui Nicolae Barseanu.

După terminarea examenului d-nul căpitan Bogoiu, printr-un discurs mediușor mulțumii d-lui învățător pentru diligență și îndemnă pe părinți de a sprijini școala și a-și trimite fiii lor la școală nu numai până la anii 12, ci și de aci încolo, înființându și școală repetițională de adulți, de care, cu durere fiă dîș, până astăzi nu există nici măcar una în tot ținutul confiniului militar, precum nu există nici reuniune învățătorescă; ba puse la inima fiă căruia, ca aceste momente să nu le lase nefolosite pentru a se cultiva în simțul pur național românesc, căci altfel străinii cu cultură mai multă ne vor crotopi. Nu-i vorba, și în limba maghiară s'a dovedit progresul, încât a rămas încăntat un sergent de honveđi. Amintesc această spre liniștea cinstului nostru minister.

Examenul s'a încheiat la 1½ oră d. a., împărțindu-se mai multe premii în bani la copii și copile.

V. P.

Din protopresbiteratul Hațegului, Iulie 1892.

Examenul elevilor dela școala centrală ortodoxă română din Sân-Petru, afiliată Săcel și Uciuc din tractul protopresbiteral gr. or. al Hațegului s'a ținut în anul acesta la 30 Mai n. st. v. sub presiunea părintelui administrator protopresbiteral, d-nul Avram Stanca, paroh în opidul Petroșeni. Dărește aceste comune nu dispun de un edificiu școlar deplin corespunzător propriu, ci elevii se instruă într-o casă închiriată, astfel examenul s'a ținut în vechia biserică din Sân Petru.

Examenul s'a început precis la 3 ore p. m. Prezenți au fost 46 băieți și 22 fetițe, total 68 elevi, îmbrăcați sârbătoresc, curați și în ordinea cea mai esemplară. Învățător e d-l Gheorghe B. Reitescu, carele funcționează la această școală din anul școl. 1875/6

Începutul examenului s'a făcut cu cântecul: „Creatoru, ce a nopții cetă”. Apoi s'au examinat din Religione, istoria biblică (testamentul nou și vechi) exercițiile verbale și memoriale, cetirea română; gramatica română, cetirea maghiară și traducere din ungurese în românește și viceversa, exerciții verbale maghiare, geografică, istoria patriei, constituțiunea patriei, calculul mental și în scris etc. cu un cuvânt, din toate obiectele pretinse de legea școlară. Declamarea apoi posesiune referitoare la casa părintească, școlă, anotimpuri, dialoguri referitoare la viața practică. Răspunsurile peste tot foarte mulțumitoare, ținuta elevilor corectă, atențiunea încordată, curățenia de laudă, ceea ce face onoare respectivului domn învățător. Din toate obiectele s'au tratat materia prescriasă de legea școlară întregă și la înțeles, cetitul estetic logic; nu s'a putut observa nici cea mai mică urmă de mecanism.

În fine, ca o adevărată coronă a întregului, a atras atențiunea oșpeților scrisorile pe tablă alți noștilor și libelele de probă ale celorlalți în număr de peste 40, scrise cu cea mai mare acuratețe și precauțiune, încât te pune în mare mirare și surprindere.

Laudă și recunoștință îi datorăm fii acestor comune zelului și neobositului învățător, care de când funcționează la această școală, n'a cruțat nici ostenelă, când a fost vorba de progresul școlii și alți poporului nostru român.

În anul acesta, ca și în anii trecuți, ziua de examen a fost una dintre cele mai mărețe sărbători de peste an, cu deosebire venise publică nu numai din cele trei comune amintite mai sus, ce susțin școala, ci și din comunele mai depărtate vecinase, spre a se înveseli de progresul fiilor noștri, căci în romantica vale a Hațegului, acesta e

pentru Români unica sărbătoare de mângâiere de peste an și de aceea se și adună publică așa, că nu mai încăpea în biserică.

Cine a luat parte la acest examen, s'a putut convinge, că de ce folos este școala pentru poporul plugar și ce poate face un învățător conștient de chemarea sa. Acest vrednic învățător este de altminterea bine cunoscut publicului român încă din alți ani. Dăe bunul Dumnezeu, ca astfel de învățători să aibă poporul român câtă de mulți, căci atunci scopul ne este ajuns.

Examenul s'a încheiat la orele 7 d. am. M. O. D-nul administrator protopresbiteral, Avram Stanca, printr-o vorbire adevărată părintească, încheiă anul școlar, dând de-o parte povești frumoase elevilor, și de altă parte mulțumind, în termeni călduroși, învățătorului pentru zelul său neobosit, și că urmă se adresa către popor, însușindu-l pentru școală și pentru scopurile școlii.

Unu oșpe.

TELEGRAMS

„Gazetei Transilvaniei.”

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta).

Budapesta, 6 August. Legile pentru regularea valutei au primit sancțiunea prea înaltă. În 11 August se vor publica aici și în Viena și vor intra în vigoare imediat după aceea.

Paris, 6 August. Ziarul „Temps” aduce știrea, că ambasadorul Revertera ar fi declarat cardinalului Rampolla, că guvernul ungureș va prezenta în curând un modus vivendi în chestiunea matriculelor și pentru un nou candidat la scaunul arhiepiscopesc din Agram.

Frankfurt, 6 August. Defraudantul Lager a fost condamnat la 10 ani închisoare corecțională.

Literatură.

Cultura cu abur este titlul unei broșuri datorită d-lui Ioan Ordeanu-Severu, absolvent al școlii de agricultură dela ferăstrău, (România) fost practicant pe fermele model ale Arhiducelui Albrecht. Broșura d-lui Ordeanu trată chestiunea cea mai interesantă din câte se agită azi printre marii proprietari, adică chestiunea introducerii plugului cu abur în cultivarea pământului, dezvoltându prin exemple și descrieri nimerite în ce chip se pot utiliza forțele naturale. Din punctul acesta de vedere, broșura d-lui Ordeanu are valoare netăgădnită drept cea o recomandăm publicului interesat. Ea se află de vânzare la librăria Sococ, București, cu prețul de 50 bani.

*

AVISU. Subsemnatul are onoare a înștiința pe d-nii profesori de limba română ai cursului secundar, că a scos de sub presă „Principie de literatură”, sau manual de stilistică și retorică, cu exemple și deprinderi de compozițiune. Textul manualului e întocmit pentru cl. V, conform programei oficiale. Însă regulile de stil și compozițiune se pot întrebuiți și în cursul inferior; și exemplele și materialul de compozițiune sunt necesare și în cl. VI. și VII.

Având în vedere dificultatea, ce întâmpină la noi asemenea lucrări didactice, autorul speră în sprijinul colegilor săi și alți junimei studioase.

Cereri, atât pentru acest manual, cât și pentru gramatica română edițiunea a V, cum și pentru gramatica italiană de subsemnatul, doritorii vor binevoi a le adresa sub-semnatului și librăriei Windwar din Craiova.

Prețul Principiilor e 3 lei, alți Gramaticii 2.50.

Craiova, Maiu 1892.

M. Strajanu,

doctor în filosofie și profesor de limba și literatura română la cursul superior din Craiova.

P O V E T E.

Lecă în contra durerilor de masele. Durerea de masele se poate vindeca în modul următor: Iai o gazetă mare, o înfășuri în formă de con. La capătul celui supțire o sucești bine ca să nu potă răsufla. Apoi faci o găurice la capătul celui subțire, și pui o lingură în dreptul. Dai foc cu un chibrit la celălalt capăt. Fumul în loc se iasă pe acolo se întorce pe tub și ese pe găurice în linguriță. Aci formeză aburi, cari se prefac într'un lichid negru. Măie o bucătică de bum-bac în lichid, pune-o în masea spartă și durerea îți va trece numai decât.

*

Sfat pentru cei ce se scaldă. „Apărătorul Sănătății” propune următoarele: Nu te scaldă în timpul celor două ore, cari vin după mâncare; nu te scaldă fiind ostentit sau sdrobit de vre-o supărare orecare; nu te scaldă până când nu vei ave pielea uscată; ești în apă îndată ce simți un fior, sau cel mai mic frig; scaldă-te, 2—3 ore după mâncare și nu sta în apă mai multă ca ¼ oră; nu te scaldă fără a lua părerea unui medic, decât suferi de bătaie de inimă, de înecăciune sau ameteți.

*

vine. Omul porni spre Morte să-i mulțămescă, că l'a trimis în așa loc, de unde și-a îndreptat apa la mără; d' Morte se ascundea în toate colțurile de frică, nu care cumva să fiă mănios și să mi-ți-o iee la pâruală.

— „Auzi, vecină, arată-mi drumul elu mai ată pe unde să mă duc la draga mea nevastă!”

Morte de astă-dată îi arată calea adevărată și-i mai dă și un bețu de drum, cu care decă era cineva mort, putea să-l învieze.

Acu bucuria omului care de atâta amar de vreme nu-și veduse dragăta nevastă și-l usca doru după ea. D'atâ ce ajunse în sat, întelnindu-se cu baba satului, care nu odată a auzit cântarea cocoșilor în cer și care soiu de babe, decă se întemplantă numai o muscă să mără nespovedită, ea plânge, că scie ce-i aceea, și scie totul ce se întemplantă în sat. Cum d'ic, nu-i fără minciună „baba s'a întelnit cu omul și omul cu baba”, încă chiar prin capu satului. Ea când îl vedu, decât pe colo începu:

„O s'race bărbat prost
Numai la dracu n'ai fost,
De i asculta de muere
Și la dracu încă-i mere!”

„Nai ce face, așa-s băbații ăștia de nătărăi și apoi, nepoțe, tu unul îi întreci pe toți. Te duci de eri în pădure și nu vii până acum, uite soroale-i la amedă mare. Tu nu soi nepoțe, că muerea ta are un prietin, d' prietin într-o tate; el de când te ai dus, tot acolo zace în casă la drăgălașa ta pui de Evă și-și petrece lume albă, mâncând și bând, până ce tu, calu prost, te duci în pădure să-i aduci lemne, și pe ea o lași acasă, numai de sărbători. D'ce d'ic io?... rogu-te unde-s lemne?”

— „La dracu, baba, la dracu!”

— „Nu, și s'a întemplantă de bună sémă vre-o făcătura, ori te-a răcicit urma rea, boscorodită de domnia ei. D' mare pagubă, că n'ai venit mai curând.. te tređiai cu el de mână.”

— „Mulțămim, babă, de spuse, las' numai că scoți io pe Micuța și din ea!”
Și d'icându acesteă tóră un pumn

de galbini în mâna babei cea uscată. Ea-i mulțămescă și elu plăcă către casă așa de supărat, cum nu fusese de când lumea.

Câtă ce intră în curte, se făcu cu voie bună, își puse punga după șerpar și mergea cu bețu n' mână.

— „Da ce-i mei, unde ai ședut atâta vreme? Ai adus lemne berechet, ești om, n'ai frică!”

— „Dămi de mâncat puiculiță, că m'ă leșinat de fôme și nu mai vedu lumea cu ochii de necăz.”

— „Bătră de n'ai vedu-o, prăpăditule! Încă mai ceri de mâncat? Să fi mâncat p'acolo, pe unde ai umblat hadra-mandra, pustiu. Mie nu mi-ai făcut nici un câștig și nici nu papă nimic!”

— „Puica mea, én lasă gluma, dă-mi ceva de rumegat și nu te mai oiupeli atâta. Ai făcut adă ceva de gură?”

— „Se'nțelege, c'am făcut lapte dulce cu pită.”

— „D'apoi asta, pe dincoala, laptele tu l'ai făcut?” și na! zup! îi numără numai

asa de bun început vr'o trei ghionturi. D' ghionturile au fost cam prea strănice, căci femeia numai decâtă cădă mără, uitându-se jalnic și îngânând încet, iertă mă, io am fost de vină. Apoi muri.

Așa gândeau toți, că ea a murit, d'er nici vorbă de mără, ea încă mai avea o lumină de un cot. Decă omul o atinse cu bețul învierii, și muerșca mi-se tređi, veni în genunchi înaintea lui și-i descoperi toate câte a făcut și prinse a se căi. Omul începă a fi cu voce bună și-i spuse istoria lui totă. Apoi făcură nisce curți mari, cumpără de totă ce avea lipsă și plăcere, căci banii din pungă nu se stingeau, soții nu se mai certă; o, ce mai bine duceau și-oră duce încă multă vreme, căci ce-i bun și ce-i rău, șciu acu ca „Tatăl nostru,” și ispita nu se lăgă de domniilor.

Mulțămim d-vostre de ascultare, și să iertați, mă rogu, că v'am ținut prea multă cu istoria lui Român-Verde!

I. Rodina.

MULTE ȘI DE TOATE.

Goethe și trupele franceze.

Era după bătălia dela Iena în nop- tea dela 14 spre 15 Octomvre 1806. Francesii victorioși umpleau stradele ora- șului Weimar, Christina Vulpius, mai târziu soția poetului Goethe, alerga în toate părțile spre a pregăti masa pentru mareșalul Augereau, care avea să lo- cuască la dânsa. Goethe se retrăsese în camerele sale. Intr'o cameră dormeau 16 cavaleriști, pe paie, mai toți Alsațienii; erau obosiți de luptă și de drum și se mulțumeau cu puțin. Deodată se au- diră bubuituri la porța închisă; bătea cineva cu patul pusei. Riemer, secre- tarul lui Goethe, și un Alsațian nu putură depărta dela poartă pe doi vână- tori, nisece flăcăi slăbuți, cari ar fi spartu porța dacă nu li-s'ar fi deschis. Ei ce- rură și li-se dete de mâncat și de beut. Apoi voiră cu orî ce preț să vorbescă cu stăpânul casei. Riemer se duse la Goethe, care veni într'un halat de noapte. Elă întrebă liniștit pe cei doi soldați ce poftesc, dacă nu li s'a dat ce li-se cuvine, dacă nu știu că la dânsul lo- cuiesc mareșalul Augereau cu suita sa. Purtarea și figura poetului le însuflă respect; ei umplură un pahar cu vin și îl rugară să ciocnescă cu ei. Apoi Goethe plecă; ei rămăseră bîndu mai departe apoi, cam amețiți, căutară unde se se culce. Cu armele în mână ei nă- vâliră în camera lui Goethe și de sigură par fi maltratată, dacă n'ar fi intervenit Christina Vulpius. Atunci cei doi soldați se trântiră în paturile menite pentru ofi- cerii lui Augereau și dormiră duși, până ce dimineața veni un adjutant al ma- reșalului și deșteptându-i cu latul săbiei îi goni din casă.

A gândi și a vorbi.

Intre un sergent și un soldat: — Domnule sergent, dacă un sol- dat și face sergentului, că e un prost, i-se face ceva?

— Negreșit, acesta e o insultă către superior.

— Dér dacă o gândesce numai, fără să i-o spună?

— Atunci nu i-se face nimic, pen- tru că omul e stăpân pe gândul lui.

— Ei bine, domnule sergent, eu gândesc că ești un prost.

Mâna femeii.

Un fiziolog francez a consacrat o deosebită atențiune mânilor femeesci ale diferitelor națiuni, ajungîndu la ur- mătorele rezultate interesante: Fetele irlandeze sînt prea grîse și cărnoase. Americanele se disting prin mâni in- guste și lungi, pe când mânilor fetelor germane sînt late și degetele scurte. Cîtu privesc frumșea mânilor, îndată după irlandeze vin polonele. Ca indi- ferente, pot fi primate mânilor damelor italiene, spaniole și franceze, de și Fran- cia și Italia au mâni femeesci mai fru- moșe decât Spania. Damele din Paris și din Berlin pierd mult timp cu cultivarea mânilor; de aceea, în aceste două orașe mari, se găsesc relativ cele mai frumoșe mâni. În China este o di- cătoare veche: „Cu cîtu femeia este mai nobilă, cu atîtu unghiile îi sînt mai lungi.“ E lucru firesc, că femeia mun- citoare are mâni aspre și roșii, ér de- getele cusătorelor sînt pline de im- punsături. Mâni delicate și frumoșe au numai — leneșii, séu cei ce se îndeletni- cesc numai cu ocupațiuni — intelek- tuale.

Căldura în diferite timpuri.

Căldurile cele mari cari se simt în Europa în timpul de față, facu să se credă, că nici odată n'a fost atîtu de cald. În 995, se spune, copacii se aprin- deau singuri. În 1690 apa intra în fer- bere în sticle sub acțiunea sórelui și câni săreau urlîndu pe pămînt, care

le ardea labele. În véculu următor, în 1793, termometrul s'a ridicat până la 38 grade Réamur, la umbră. Mai încóce în 1865. la 5 Septemvre, termometrul aréta 41 grade centigrade și în dreptul Monetăriei, Sena secase cu totul. În sfîrșit în 1871, tot în Septemvre, ter- mometrul marca 38 grade.

Boulu pe scenă.

Nu de mult se juca într'unu oră- șel diu Bohemia, vestita piesă a lui Schiller, numită „Hoții“. Scena era mică. Culisele se deschideau spre stradă. În momentul când se represinta drama, trecea pe uliță o mulțime de boi. Ună bou atrasă, se vede de frumșea tea- trului și voind și el să asiste la re- presentatiune, găsind ușa culiselor des- chisă, intră în lăuntru. Actorul tocmai reprezenta scena, unde tînerul Moor (Hoțul vestit) găsesc pe tatăl seu închis într'unu turnă părăsit diu pă- durea Turingei. Era momentul fatalu. Actorul se repede pe scenă, ca să îm- brățișeze pe tatăl seu, (care era — ca în teatru — între culise). Tocmai în clipa aceea se ivesc boulu pe scenă. Actorul nu observase nimic, strigă din fundul inimii: „Dómnne, D-đeule! Tatăl meu, săracul! Ce mai faci, tată dragă?“ Se înțelege, că publicul în loc să plîngă, a isbucnit în hohote de risu și atunci bietul artist a vedut că de mult se înșelase în tatăl seu, căci bo- ulu dădea alu dracului din corne.

Un veduv rar.

Diarele americane povestesc des- pre un om, care a rămas veduv de douăspredece ori. Lucrul s'a desco- perit astfel. Comersantul american Franz C. Lawson din Zacatecas, Mexico, a fost arestat pentru călcarea unei legi de căsătorie veche, care însă mai e în vigóre. Lawson veni înainte cu patru ani din orașul Mexico la Zacatecas și aduse cu sine pe tînăra sa nevastă, o spaniolă, care după două luni dela so- sire, muri. Curînd după aceea se căsă- tori cu altă femeie tînără, dér și acesta muri după două trei luni dela cununie. Lawson, nu purta doliulu mai mult de- cîtă trei luni și apoi incepea éráși sé umble în pețit. Locuitorii nu se inte- resau de afacerile familiare ale lui Law- son, până când într'o di aflară, că de când a venit în Zacatecas s'a însurat de treispredece ori. Autoritățile au luat afacerea în mână, dér n'au putut do- vedi că femeile lui Lawson au murit de mórte nenaturală, dér totu îl ar- estară în virtutea legii celei veche, care opresce pe veduvi d'a se căsători mai mult ca de 9 ori. De aceea Lawson va fi pedepsit pentru călcarea de patru ori a acestei legi. Elă este de 40 de ani, bărbat cult și locuesce de mulți ani în Mexico.

Noul parlament englesu.

Noul parlament englesu după pro- fesii, se compune în chipul următor: 36 bancheri, 164 avocați, 13 fabricanți de bere, 2 arhitecți, 15 proprietari de mine de cărbuni, 8 diplomați, 9 ingineri, 6 agenți, 10 proprietari mici și economi, 83 proprietari mari, 10 fabricanți de fier, 15 funcționari de asociații industriale, 57 fabricanți, 10 medici, 55 negustori, 1 fost preot, 35 proprietari de diare și diariști, 35 fii séu frați de pairi, 18 ca- pitaliști, 19 proprietari de corăbii, 4 a- genți de bursă, 9 profesori de universi- tate, 20 căpitan, 4 coloneli, 3 generali, 8 locot.-coloneli, 10 locotenenți, 1 locot.-feldmareșal, 4 maiori, 2 comandanți de marină, 1 contra-miral și 12 cu diferite profesii.

Tergul de rimatori din Steinbruch. La 4 Iulie n. starea rimatorilor a fost de 153,324 capete, la 20 Iunie au intrat 1674 capete și au eșit 2687 rămîndu la 21 Iunie ună nu- măr de 151,311 capete. — Se noteză: marfa ungerescă veche, grea dela 43 — până la 43 1/2 cr. marfa ungerescă tînăra grea dela 45 — cr.

până la 45 1/2 cr., de mijloc dela 45 1/2 cr. până la 46 1/2 cr. ușor dela 47 1/2 cr. până la 49 — cr. — Marfa tînărescă grea dela — până la — cr. — de mijloc dela 45 — cr. până la 45 1/2 cr. ușor dela 47 1/2 cr. până la 49 — cr. — Marfa de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dtó țeposa grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. Marfa sêrbescă grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito, mijloc grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito ușor dela 46 1/2 47 cr. Porcii îngrășați de ună anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 47.

Calendarul săptămânii. Table with columns for Cuptor, Sorele, Calendarul Gregorian, Calendarul Iulian, and Iuliu. Includes dates from 1892 and specific events like '26 Mart. Ermulea'.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table of grain prices in Brașov. Columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. triac. fl. cr. Lists items like '1 H. L. Cereale mai frumoș', 'Grâu mijlociu', 'Săcară', etc.

Bursa din Bucuresci din 22 Iulie n.

Table of the Bucharest stock exchange. Columns: Valori, Cump. Lists various financial instruments like 'Renta română perpetuă 1876', 'Banca Națion. ult. div. 84.45', etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 3 Aug. n. 1892.

Table of commodity prices in Budapest. Columns: Sămînțe, Prețul per 100 chilogr. Lists items like 'Grâu Bănățenesc', 'Grâu dela Tisa', 'Săcară', etc.

Cursul pietei Brașov.

Table of market rates in Brașov. Columns: Valori, Cursul. Lists items like 'Banenote românesce Oump. 9.44', 'Napoleon-d'ori', etc.

Cursul la bursa din Viena.

Table of exchange rates in Vienna. Columns: Valori, Cursul. Lists items like 'Nota de aur 4%', 'Nota de hârtie 5%', 'Imprumutul căilor ferate ungare', etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Braut-Seidenstoffe schwarz, weiss, farbig von 45 kr. bis fl. 15. 65 — glatt und damaste u. (ca. 300 versch. Qual. u. Dispos.) versendet roben- und flückweise porto- und zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Cel mai bun mijloc preservativ în contra
COLEREI
încă din anul de coleră 1886, a fost recomandat de autorități medicale mult renumit

CONIAC

Conte Stefanu Keglevich
PROMONTOR,

care a fost întrebuintat cu cel mai bun succes. Coniacul nostru gustat cu apă, sau apă gazoasă, oferă o eselență băutură recreatorie, care de sigur, că se va lua în considerație în anotimpul actual foarte infecțios.

Maroile noastre * ** și ****, cari la toate esposițiunile au fost premiate cu cele mai înalte distincțiuni, ca produsul cel mai bun și-a aflat cea mai mare răspândire, se și falsifică, pentru aceea ne rugăm ca la cumpărare să fiă omul foarte precaut și să se ferescă de șarlataniă.

Sticle cu coniacul nostru se pot căpeta peste tot locul

Diracțiunea fabricei promontor coniac și coniac
spirtu a contelui Keglevich.

904.2—2

Dintre toate hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărta de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor
JOSIFU BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărta, care în fineță și bunătate întrece toate celelalte hărți de țigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiecare cärticică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede sau crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adevă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în Brașov la toate marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitant mai bun de tutun.

855.—11

— Avisu. —

Prin acesta se aduce la cunoștința p. t. publică, cum că comerțianții de

Mărfuri coloniale

(băcănie)

din Brașov, a decis, ca începând cu ziua de Duminecă 2 (14) August a. c., își vor ține prăvăliile lor în fiă-care Duminecă totă ziua închise.

90f.3—1.

2 Ucenici

sau

Practicanți,

cari posedă atestate bune de școlă se primesc în băcănia

N. Grădinaru,
Brașov.

899.3—3.

De arendat.

Pe 6 ani începând dela 1 Octomvre a. c.

Stupina Bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

Ofertele împreună cu 10% vadiu au a se adresa cel mai mult până la 20 August a. c. la Comitetul parochial al numitei Biserici.

Informațiunile mai de aproape se pot lua dela d-nul episcop St. Stinghe.

Brașov, 24 Iulie 1892.

Epitropia Bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

901.6—5.

SCHLICK Turnătorie de fer și fabrica de mașini
SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA

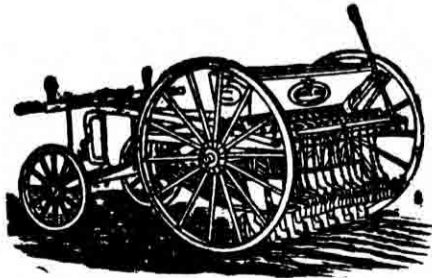
FABRICA ȘI BIROUL CENTRALU: VI., Kulsö väczit
BIROUL ÎN ORAȘU ȘI DEPOSITULU: VI., Podmaniczky-uteza 14,

Filiala depositului: VIII., Kerepesi-ut 77 sz.

Garnituri de treierat cu abur și cu vârtej (Göpel),
mai departe

Pluguri cu 2 și 3 feare patent. SCHLICK

distinse cu mai multe premii din cele mai mari

Pluguri Rayol patent.

Pluguri cu un fer sistemul Rayol, originale Schlick și sistemul Vidats.

Unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgari.

Mașini de semănat în rânduri „HALADAS“, patentate Schlick.

și toate mașinile agricole.

Mori pentru curățitul cerealelor, mașini pentru prepararea nutrețului, mori pentru uruit.

Mașini originale americane pentru legat snopii și mașini pentru costitul bucatelor, mașini de costit erva, drumuri de fer transportabile pentru câmp etc.

Prețurile cele mai estine. — Condițiuni favorabile pentru plată.

800.18—12. Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Quint-Estract de Coniac.

Marca pentru
Quint-Estract de Coniac

Spre producerea momentana a unui coniac escelent, sănătos și abundent, care nu se poate deosebi de coniacul veritabil francez, recomandăm această specialitate **probată.**

Prețul unui kilo (de ajuns pentru producerea a 100 litre) este 16 fl. v. a. Recepta se alătură gratis. Pentru cel mai bun rezultat și pentru un fabricat sănătos garantăm.

Economisare de spirtu

poate obține prin esența mea neîntrecută pentru întărirea rachiuilor; aceea da băuturilor un gust plăcut, simțibil și se poate găsi numai la mine.

Prețul unui kilo 3 fl. 50 cr. (de ajuns la 600—1000 litre) inclusiv instrucțiunei de întrebuintare.

Afară de aceste specialități oferim de tot felul de esențe pentru producerea de rumu, silvovitz, treber, kräuterbitter și de tot felul de liqueur-uri, spirtuose oțet și oțet de vin de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis. Prețuri curente franco.

Se garantează pentru fabricate sănătose.

CARL PHILIPP POLLAK,

Fabrică de specialități de esențe în Praga.

892.50—5.

Representanți solizi se caută.

Avisu d-loru abonati!

Rugăm pe d-nii abonati ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numărul de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans.“